

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

VII НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«Роль закладів фахової передвищої та професійної освіти в системі безперервної освіти»

Збірник тез та доповідей

Одеса
2020

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Трішин Федір Анатолійович

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи ОНАХТ, к.т.н., доцент – голова оргкомітету

Заступник голови (координатор):

Іванова Лілія Вікторівна

Директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ, к.т.н. – заступник голови

Члени оргкомітету:

Мураховський Валерій Генріхович

Директор навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к.ф-м.н., доцент

Глушков Олег Анатолійович

Директор Коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ, к.т.н.

Єпур Ольга Сергіївна

Директор Коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович

В.о. директора Механіко-технологічного коледжу ОНАХТ,

Сярова Анастасія Сергіївна

Методист навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ

Уманська Валентина Іванівна

Заступник директора з навчально-методичної роботи Одеського технічного коледжу ОНАХТ

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Імплементация Закону України «Про фахову передвищу освіту» в коледжах ОНАХТ
2. Шляхи формування безперервної системи освіти: школа – професійні заклади освіти – фаховий коледж – академія, як важлива складова професійної підготовки кадрів.
3. Сучасні методологічні підходи до організації та здійснення практичної підготовки студентів та дуальної форми навчання.
4. Формування професійної та особистісної компетентності випускника.
5. Міждисциплінарна інтеграція, як чинник оптимізації освітнього процесу та складова готовності майбутнього випускника до професійної діяльності.

Конференція відбудеться **25 березня 2020р.**

Місце проведення конференції – Одеський технічний коледж ОНАХТ, вул. Балківська, 54, II навчальний корпус – 4й поверх, ауд. 446.

Реєстрація учасників конференції з 10.00 год.

Початок роботи 11.00 год.

Можна привести позитивні показники дуальної освіти:

- 1) навчання студентів під час трудової діяльності;
- 2) залучення кваліфікованого персоналу з виробництва до педагогічної діяльності (інструктори, викладачі);
- 3) здійснення інституційних досліджень і консультування (моніторинг якості надання освітніх послуг у сфері професійної освіти, оновлення освітніх стандартів);
- 4) врахування конкретних запитів підприємств до змісту та якості професійної освіти.

У Механіко-технологічному коледжі в 2019 – 2020 навчальному році була впроваджена дуальна форма освіти для студентів IV курсу з ДТЕК АТ «Одесаобленерго». Програма навчання затверджена керівником департаменту з управління персоналом ДТЕК АТ «Одесаобленерго» О.Г. Таранюком і в.о. директора МТК ОНАХТ О.Г. Лукіяником.

Завдяки цій формі освіти студенти мають можливість прослухати курси з охорони праці, пожежної безпеки, дії електричного струму на організм людини, знати і аналізувати враження організму електричним струмом, які проходять у тренувальному центрі «Одесаобленерго». На практиці вміти безпечно експлуатувати електроустановки, силові трансформатори, масляні реактори, розподільні пристрої, комутаційні апарати, вимірювальні трансформатори, акумуляторні батареї, масляні, повітряні, вакуумні вимикачі, силові кабельні і повітряні лінії.

Під час сильного урагану «Юлія» було знеструмлено велику кількість будинків, завдяки злагодженій роботі диспетчерів, студента і виїзних бригад було відновлено електропостачання у м. Одеса.

Така форма освіти є безумовно необхідна для нашого суспільства для набуття висококваліфікованих кадрів для роботи на підприємствах України.

СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТА ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

**Ю.В. Кваснікова, викладач кваліфікаційної категорії "Спеціаліст"
Коледж промислової автоматики та інформаційних технологій**

У статті розглядається перспектива переходу від традиційної форми навчання до дуальної форми у закладах фахової передвищої освіти. Це дасть можливість студентам старших курсів поєднати теоретичне і практичне навчання, внаслідок чого, вони стануть вмотивованішими щодо підвищення

своєї освіти і конкурентоспроможнішими на ринку праці. Метою публікації є висвітлення моделі дуальної освіти, як ефективної форми навчання багатьох Європейських країн, впровадження дуальної освіти в Україні, визначення її впливу на підвищення якості кадрового потенціалу.

Освіта постійно вдосконалюється, реалізуючи нові концепції, підходи та прийоми навчання. Традиційні методики стають менш ефективними, тому що не можуть бути застосовані до навчання нового покоління. Зараз студенти більш мобільні, енергійні і допитливі, але, в той же час, їх сприйняття в чомусь стає поверхневим. Рідко у кого з'являється бажання проводити весь вільний час за підручниками в бібліотеках, заглиблюючись в нудну теорію. Жвавість розуму сучасної молоді хоче відразу ж спробувати застосувати отримані знання на практиці. І в цьому немає нічого поганого. Але традиційна форма навчання студентів технічних спеціальностей у коледжах передбачає практику на третьому та четвертому курсах, яка в багатьох закладах освіти проходить не на підприємствах міста та регіону, а безпосередньо в їх навчальних майстернях. Матеріально-технічна база закладів фахової передвищої освіти дуже застаріла, мало хто має нові навчальні класи, лабораторії та майстерні з сучасним обладнанням, яке могло би зацікавити студентів. Усе це приводить до того, що студенти поступово втрачають бажання вчитися, бо вони новітнє обладнання бачили тільки на картинці або на відеопроєкторі, тому не можуть себе уявити робітниками сучасних підприємств. Шляхом вирішення цієї проблеми є впровадження дуальної форми навчання, у якій графік освітнього процесу поєднує теоретичне та практичне навчання, а це свідчить про те, що випускник матиме достатній рівень теоретичних знань та досвід роботи на підприємстві і стане конкурентоспроможним на ринку праці.

Дуальна форма навчання використовується в багатьох країнах Європи та почала впроваджуватися і в Україні. Проблема використання даної форми навчання в коледжах полягає в тому, що на першому та другому курсах студенти вивчають дисципліни шкільної програми і за деякими предметами повинні скласти ЗНО, тому практична частина повинна або бути скороченою, або повністю відсутньою. Ще один немаловажливий фактор – це вік студентів на першому та другому курсах. Він складає 14 - 16 років (наприклад, на машинобудівні підприємства на виробничу практику беруть лише з 17 років, робочі професії відносяться до важкої роботи, а неповнолітнім можна працювати тільки на легкій роботі, яка не буде шкодити здоров'ю відповідно КЗпП України).

Дуальна освіта - це такий вид навчання, при якому теоретична частина підготовки проходить на базі закладу освіти, а практична - на робочому місці.

У педагогічній літературі можна зустріти такі трактування цього поняття, як «особлива педагогічна система», «особливий вид організаційної технології», «педагогічний принцип», «система освіти, яка передбачає поєднання навчання в навчальному закладі з періодами виробничої діяльності». Можна продовжити перерахування, зрозуміло одне: функціональне призначення поняття «дуального навчання» - наблизити теорію до практики. Саме тому його називаються практико-орієнтованим.

Дуальну освіту як спосіб навчання (50/50 теорія у закладі освіти і практика на виробництві) вперше було випробувано в Німеччині після ухвалення у 1969 році закону про професійне навчання. В країні підраховали, що для отримання теоретичних знань студенту достатньо 1-2 днів теоретичної підготовки в тиждень. Весь інший час краще відводити роботі на підприємстві. У Німеччині протягом вже декількох десятиліть взаємодія освіти з виробничою сферою і постійний аналіз тенденцій розвитку цього союзу дає позитивні результати. Дуальна модель навчання, сформована протягом другої половини ХХ століття в ФРН, має на увазі витрати значних коштів підприємства на підвищення професійної кваліфікації майбутнього фахівця. Незважаючи на те, що жодне підприємство не зобов'язане проводити навчання, і жоден підліток не зобов'язаний у ньому брати участь, тим не менш, близько 70% вікового контингенту приходять сьогодні на навчання за цією системою.

Німецька дуальна модель навчання знаходить визнання на міжнародному рівні та практикується в ряді країн, таких як: Австрія, Угорщина, Боснія і Герцоговина, Хорватія, Сербія, Словенія, Македонія, Чорногорія, Швейцарія, Португалія, Данія, Нідерланди, Франція, Єгипет, Росія; протягом декількох років у Китаї та інших країнах Азії. Систему навчання однієї країни неможливо застосовувати в іншій, просто скопіювавши її. Її необхідно проаналізувати та адаптувати до умов у системі освіти даної країни.

Україна – надзвичайно освічена країна: ми посідаємо четверте місце в світі за кількістю громадян із вищою освітою. Однак за якістю підготовки персоналу в компаніях та організаціях ми 94-ті, а дипломи припадають пилком у 80% громадян. Роботодавці скаржаться, що випускникам технічних спеціальностей коледжів не вистачає практичних навичок - таких вмінь, як наприклад, здатність самостійно написати керуючу програму для обробки деталей на верстаті з ЧПК, виконати зварювання лазерним зварним апаратом, або самостійно виконати ремонт сучасних електричних механізмів та машин. Все це відбувається не тому, що заклади освіти мають низькокваліфікованих спеціалістів, а тому, що студентам недостатньо трьох періодів практик, які заплановані за традиційною формою навчання. Також на якість практичної підготовки впливає застаріла і морально і фізично матеріально-технічна база закладу освіти, яка в більшості випадків оновлювалася ще в Радянському союзі,

а в поодиноких випадках заклад освіти має один або два для виду відносно «молодого» обладнання. Саме з цією проблемою і планує боротися уряд. Кабінетом Міністрів України 19 вересня 2018 року було схвалено Концепцію підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, яка допоможе розв'язати наступні проблеми:

- неготовність випускників працювати за фахом;
- незадоволеність ринку праці якістю освіти, що призводить до потреби у додатковому навчанні на робочому місці, розширення системи навчання на підприємствах;
- низький рівень роботи закладів освіти, включаючи неефективне використання бюджетних коштів, про що свідчить надмірно велика частка випускників закладів освіти, які не працюють (часто взагалі не планують працювати) за здобутими професіями;
- неефективне використання найкращого для навчання часу здобувачів освіти з питань здобуття професійних компетентностей;
- встановлення вимог до наявності досвіду самостійної професійної діяльності (стажу роботи) у випускників закладів освіти, які влаштовуються на роботу вперше.

Дуальна форма навчання в Україні буде мати наступні ознаки:

- здобуття від 25% до 50% кредитів практичної підготовки на підприємстві;
- результати теоретичної підготовки оцінює заклад освіти, практичної підготовки – представник підприємства (куратор практичної підготовки);
- представник підприємства має права, щодо вибору студента, який буде навчатися за дуальною програмою;
- випускник має право на працевлаштування в Україні.

Переваги дуальної форми навчання: можливість придбати під час навчання, професійний досвід, професійні знання і практичні навички під керівництвом фахівців підприємств міста та регіону; по завершенню дуального навчання студент має диплом і стаж роботи, отримані вміння під час навчання і роботи відповідають потребам сучасного ринку праці; по закінченню навчання студент має роботу.

Недоліки: коледжі не за всіма спеціальностями мають можливість готувати студентів за дуальною формою навчання; складність суміщення роботи та навчання, що може зіграти не на користь студенту.

Результатом впровадження нової дуальної форми здобуття освіти є: підвищення мотивації до навчання; підвищення якості підготовки фахівців; посилення ролі роботодавців; підвищення конкурентоспроможності випускників.

ВИСНОВКИ.

В нашому закладі освіти дуальна форма дасть можливість випускникам отримати величезний досвід практичної підготовки та підвищить зацікавленість в обраній спеціальності, але впроваджувати її можна тільки з третього курсу.

Організація дуальної форми навчання у механіко-технологічному коледжі ОНАХТ та ДТЕК АТ «ОДЕСАОБЛЕНЕРГО».....	34
<i>О.А. Комкова, к.т.н., викладач-методист в/к, Математики та Вищої математики, МКТ</i>	
Сучасні методологічні підходи до організації та здійснення практичної підготовки студентів та дуальної форми навчання.....	35
<i>Ю.В. Кваснікова, викладач кваліфікаційної категорії "Спеціаліст", КПАІТ</i>	
Впровадження та переваги дуальної форми навчання	39
<i>О.С. Бондаренко, Спеціаліст II кваліфікаційної категорії, КНТІС</i>	
Впровадження дуального навчання в коледжі: проблеми і перспективи	40
<i>Н.К. Пеньковська, к.п.н, викладач вищої кваліфікаційної категорії</i>	
<i>Л.В. Березовська, викладач вищої кваліфікаційної категорії, КНТІС</i>	
Оздоровчий напрям студентів через нетрадиційні види спорту.....	44
<i>І.С. Галеніна, викладач II кваліфікаційної категорії, КНТІС</i>	
Формування інформаційної компетентності у студентів із використанням різних форм та методів дослідницької роботи (на прикладах проведення семінарських занять з елементами аналізу архівних документів)	45
<i>Т.Г. Левчук, Викладач-методист, в/к, КНТІС</i>	
Сучасні методологічні підходи до організації та здійснення практичної підготовки студентів та дуальної форми навчання.....	47
<i>Я.П. Пруднікова, викладач кваліфікаційної категорії «Спеціаліст», КНТІС</i>	
IV. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ОСОБИСТОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКА	49
Впровадження системи компю'терного моделювання на лабораторних роботах зі спец. дисциплін	49
<i>А.А.Кривченко, викладач I к., Ю.В. Кривченко, викладач в/к, ОТК</i>	
Експериментальна перевірка результативності моделі формування конкурентоспроможності майбутніх ІТ-фахівців у технічних коледжах (результати педагогічного експерименту)	51
<i>О.В. Скорнякова, викладач спецдисциплін, в/к, голова ЦК, ОТК</i>	
Формування професійної компетентності випускника	62
<i>Г.Ф. Гришко, викладач I категорії комісії</i>	
<i>Н.М. Ільчишина, викладач I категорії, голова ЦК, ОТК</i>	
Формування мовленнєвої компетентності випускників коледжів в контексті інформаційної культури	65
<i>Н.М. Комар, викладач філологічних дисциплін, ОТК</i>	
Формування професійних компетентностей студентів шляхом застосування інтерактивних методів навчання	69
<i>Ю.В. Воронкова, зав.економічним відділенням, викладач в/к. Н.С.Коваленко, викладач в/к, голова ЦК, Н.В.Макарова, викладач I к., ОТК</i>	